SITI BINTI YATIM lwn. MOHAMED NOR BIN BUJALI*

[Mahkamah Tinggi (Burton H.) Mei 16, 1928]
[Seremban Kes Sivil — No. 4/1928]

Undang undang Islam – Sahnya wasiat – Kesan wasiat kepada waris.

Diputuskan bahawa wasiat seseorang Islam yang mengutamakan seorang waris dengan memberinya satu bahagian terbesar dari harta pesaka melebihi kadar yang dibenarkan oleh Undang-Undang Islam adalah tidak sah tanpa kerelaan waris-waris lain.

Yong Sze Lin bagi pihak plaintiff.

Jeff bagi pihak defenden.

Fakta-faktanya jelas daripada keputusan.

Burton H. – Pihak menuntut dalam kes ini adalah janda Bujai bin Datoh Rajah alias Bujai bin Datoh Metsah yang meninggal dunia di Kuala Sawah pada 20hb Februari, 1924, dengan meninggalkan satu wasiat dalam mana ia telah berwasiat kesemua hartanya diberikannya kepada anaknya Mohamed Nor bin Bujai, yang menjadi pihak kenatuntut dalam kes ini, hanya tertakluk kepada pemegangannya ke atas 3 keping tanah sebagai amanah untuk anak saudara kepada pembuat wasiat, Abu Hassan.

Selain daripada Abu Hassan, yang bukan menjadi pihak dalam kes ini, waris-waris si mati ialah Siti, sebagai pihak menuntut, balunya, dan Mohammed Nor pihak kenatuntut, anaknya. Pihak menuntut dan pihak kenatuntut kedua-dua bersetuju mengenai pemberian pesaka kepada Abu Hassan.

Saya tidak ragu tentang wasiat itu kerana ia dibuat menepati keinginan almarhum Bujai. Ia telah digubal oleh Encik Jeff atas arahan si mati yang diterima daripadanya pada masa-masa akhir sakitnya dan adalah jelas bahawa tujuan ia membuat wasiat ini adalah bertujuan menyekat isterinya dari mendapat apa-apa bahagian dalam hartanya kerana ia berpendapat isterinya telah diberi cukup haknya. Pendapat ini diperkukuhkan dengan ada keengganan Kadhi untuk menjadi saksi kepada wasiat itu dengan alasan ianya bertentangan dengan undang-undang Islam dan saya menolak keterangan Ali yang menyebut tujuan pembuat wasiat hanya sekadar menyerahkan pentadbiran harta itu kepada anaknya.

Mohamed Nor memohon probet (pengesahan) wasiat itu dan ini telah dibuat pada 10hb Jun 1924 dan dikeluarkan pada 27hb Oktober, 1925, kelewatan berlaku berpunca dari kesukaran mengeluarkan wang untuk menjelaskan bayaran cukai mati. Pihak kenatuntut kemudiannya telah memindahkan kepada Abu Hassan tanah yang telah dipusakakan kepadanya secara wasiat.

Tidak dipertikaikan bahawa wasiat ini adalah bercanggah dengan Undang-Undang Islam. Ini ditetapkan dari kes *Shaik Abdul Latif* lwn. *Shaik Elias Bux* (1 F.M.S. Rep. 204) di mana Hakim perbicaraan (Innes, J.C.) memutuskan wasiat Shaikh Babu Bux adalah bercanggah dengan Undang-Undang Islam di mana ia telah cuba menghadiahkan satu kadar lebih daripada 1/3 hartanya yang ada pada masa ia mati. Tidak ragu-ragu lagi bahawa ini adalah Undang-Undang Islam dalam negeri ini dan ia mesti diberi kesan, kecuali waris-waris bersetuju kepada perubahan dari peraturan itu.

Hakim yang arif telah meneruskan untuk menyelesaikan perkara fakta dan kemudian menyebut: Masih terdapat di sana satu perkara yang perlu dipertimbangkan. Adakah wasiat Bujai semuanya tidak sah, atau ianya tidak sah setakat yang melebihi kuasa-kuasa wasiat almarhum si mati? Dengan perkataan lain adakah pihak menuntut berhak mendapat satu perlapan bahagian daripada kesemua harta atau satu perlapan daripada 2/3 harta yang tinggal. Jelaslah untuk memberi jawapan kepada soalan ini, Undang-Undang Islamlah – bukannya Undang-Undang Inggeris – yang harus digunakan. (Lihat *Ong Cheng Neo* lwn. *Yap Kwan Seng* tambahan kepada 1 S.S.L.R. 1). Dalam perkara ini kes-kes India adalah jelas. Dalam kes *Fahmida Khanum* lwn. *Jafri Khanum* (1908) 30 All. 153, diputuskan bahawa sesuatu wasiat di mana pembuat wasiat itu cuba mewasiatkan semua hartanya kepada seorang anak perempuannya sahaja dan tidak memberi apa-apa harta kepada anak-anak perempuan lain adalah tidak sah; dan dalam kes *Bafatum* lwn. *Bilaite Khanum* (1903) 30 Cal. 683, diputuskan bahawa mengikut undang-undang Islam satu pemberian melalui wasiat untuk seorang waris adalah tidak sah tanpa persetujuan waris-waris lain. Berdasar kepada kes-kes ini adalah jelas wasiat yang dibuat oleh Bujai tidak sah. Kes setempat yang tunggal dalam perkara ini ialah *Shaikh Abdul Latif* lwn. *Shaikh Elias Bux* dan walaupun laporan tentang perkara ini tidak lengkap, kerana perkara yang dipertikaikan di hadapan Mahkamah

*Dialihbahasa dari 6 F.M.S.L.R. 135 oleh Abdullah bin Abu Bakar, B.A. (Al-Azhar), LL.M. (Sheffield), pensyarah di Fakulti Undang-Undang, Universiti Malaya.

Rayuan ialah masalah domisil, keputusan Hakim perbicaraan tidak bercanggah dengan pandangan ini, sungguh-pun dipersoalkan oleh Mr. Jeff. Hakim itu berpendapat (dalam muka 223) "pada pandangan saya ada beberapa sebab untuk memutuskan bahawa sahnya wasiat seorang Islam yang berdomisil di negeri-negeri Melayu Bersekutu ialah dengan mengikut Undang-Undang Islam dan apabila wasiat di dalam kes ini dipertimbangkan mengikut kehendak-kehendak undang-undang itu ia mestilah diputuskan sebagai tidak berjalan kuatkuasa dalam masalah harta benda yang diwasiatkan kepada anak angkat kepada pembuat wasiat melebihi 1/3 daripada harta yang dibolehkannya memberi secara wasiat kepada seseorang asing (bukan waris) dan juga tidak berjalan kuatkuasa kerana ia menghalang dua saudara lelaki dan satu saudara perempuan kepada pembuat wasiat daripada mendapat bahagian mereka yang sah sebagai waris-waris." Dalam Undang-Undang Islam seorang anak angkat tidak dikira sebagai seorang waris, jadi ia dikira sebagai seorang asing (bukan waris). Dalam kes *Muhammad Allahdad Khan* lwn. *Muhammad Ismail Khan*, 10 All 289, Mahmood H. berpendapat "Tidak terdapat dalam undang-undang Islam persamaan dengan sistem Roman dan Hindu tentang anak angkat, yang menerima satu taraf yang tidak ada hubungan kepada kerabat atau keturunan yang sebenar." Hasil yang boleh diambil daripada kes-kes ini adalah jelas iaitu satu-satu wasiat yang cuba mengutamakan seorang waris daripada waris lain dengan pemberian satu bahagian yang lebih besar daripada bahagian yang ia berhak mendapatnya mengikut undang-undang Islam, adalah tidak sah berhubung dengan pemberian itu. Jadi, wasiat Bujai yang mengutamakan anaknya dengan mengenepi kan hak isterinya adalah tidak sah.

Perintah berikutan.

SAK'AMAH BINTI SARIDIN @ SAK'AMAH BINTI HAJI ABU BAKAR
lwn.
TASMIN BIN ABDUL SAMAD*

[Mahkamah Tinggi (Cussen H.) 30 Nov. 1937]
[Selangor – Rayuan Sivil No. 23/1937]
[1938] M.L.J. 38

Undang undang Islam – Suami dan isteri – Tanah yang didaftarkan dengan nama isteri sebagai amanah untuk suami – Persetujuan untuk memindahkannya kepada suami jika berlaku perceraian atas permintaannya – Sahnya – Kecuaian – Had masa – Bidangkuasa.

Yang menuntut telah buat tuntutan pindah tanahnya yang dimiliki oleh yang kenatuntut sebagai amanah untuknya atau bayaran $500.00 sebagai harga tanah itu. Telah dipersetujui bersama antara kedua pihak selaku suami dan isteri jika yang menuntut (suami) menceraikan yang kenatuntut, "harta itu dibahagikan mengikut hukum Syara" akan tetapi jika yang kenatuntut sendiri menuntut perceraian, tanah tersebut hendaklah dipindahkan kepada yang menuntut. Yang Kenatuntut atas permintaannya sendiri telah diceraikan dalam bulan Ogos 1931 dan satu dokumen telah pun dibuat dan ditandatangani oleh yang kenatuntut yang berbunyi seperti berikut:

"Saya, yang menurunkan tandatangan di bawah, Sa'amah binti Haji Abu Bakar, meminta suami saya Tasmin bin Abdul Samad menceraikan saya. Jika dan apabila ia menceraikan saya, saya akan memulang balik tanah sebanyak 5 ekar grant 4727 kepada suami saya Tasmin bin Abdul Samad. Saya tidak akan melakukan sesuatu yang bertentangan bahkan saya berjanji akan memindahkan tanah tersebut kepadanya."

t.t.
Sa'amah

"Saya, Tasmin bin Abdul Samad tersebut dengan ini menyetujui permintaan isteri saya Sa'amah binti Haji Abu Bakar."

t.t.
Tasmin

Majistret telah membuat keputusan bagi pihak yang menuntut mendapat $500.00 atau dapat kembali tanah tersebut. Yang kenatuntut merayu. Berikut adalah sebahagian daripada asas rayuan:

a) Kecuaian-kecuaian
b) tidak ada balasan
c) had masa; dan
d) bidangkuasa.

Diputuskan: (1) doktrin kecuaian di dalam ekuiti tidak terpakai kerana yang menuntut memiliki sepenuh dan menggunakan tanah tersebut;

(2) persetujuan melepaskan harta benda jika berlaku perceraian adalah sejajar dengan prinsip Undang-undang Islam dan adat orang-orang Melayu dan dengan itu ianya suatu persetujuan yang sah;

(3) oleh kerana tanah dijadikan amanah dan bukan diberi, sebagai pemberian seksyen 9, Enakmen Had Masa tidak terpakai dan tidak ada sekatan kepada tuntutan ini;

(4) kadar yang dipertikaikan untuk menentukan bidangkuasa ialah harga tanah pada masa mengemukakan tuntutan dan Majistret telah melebihi bidangkuasanya, kerana harga yang sebenar ialah $875.00.

RAYUAN SIVIL MAJISTRET

A.K. Sen bagi pihak yang menuntut (yang menentang rayuan).

---

*Dialihbahasa dari [1938] M.L.J. 38 oleh Abdullah bin Abu Bakar B.A. (Al-Azhar), LL.M. (Sheffield), Pensyarah di Fakulti Undang-undang, Universiti Malaya.